

конкурентоспроможними, так як умови перевезень та відшкодування пасажиром є більш привабливими. За Монреальською конвенцією перевізник несе відповідальність за шкоду, що є наслідком затримки під час повітряного перевезення пасажирів багажу або вантажів [5, с. 149].

Отже, виходячи з вище написаного, можна сказати, що нормативно-правова база, що регулює відносини в сфері повітряних перевезень в Україні, є досить розвинутою та досить повно охоплює всі аспекти цього напрямку. Крім того, чинне українське законодавство в цій сфері відповідає нормам міжнародного повітряного права.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/page>.

2. Столярський О. В. Правове регулювання міжнародних перевезень / О. В. Столярський. – К.: Знання, 2012. – 318 с.

3. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу від 30 листопада 2012 р. № 735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу.

4. Про державну програму безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 березня 2017 р. № 1965-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1965-19>.

5. Радчук О. П. Міжнародно-правове регулювання авіаційних перевезень / О. П. Радчук // Форум права. – 2015. – № 2. – С. 144-151.

УДК 342.9(043.2)

Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент,
Бурлака А. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОСМІЧНОГО ПРАВА

Космічне право – відносно молодий напрям юридичної науки. Воно з'явилося у зв'язку із початком освоєння космосу, адже виникла потреба в регулюванні відносин у сфері дослідження космосу, присвоєння космічним об'єктам певного правового статусу, регулювання космічних польотів тощо. У своєму розвитку космічне право проходить декілька етапів.

Для першого етапу, який припадає на 1957-1967 роки 20 століття, характерним було освоєння космічної техніки та способу регулювання космічної діяльності. Початок цього етапу було

покладено запуском Радянським Союзом 4 жовтня 1957 р. першого штучного супутника Землі. Ця подія ознаменувала нову еру в розвитку людства і справила істотний вплив на різні сторони життєдіяльності держав. Виникла необхідність правового регулювання космічної діяльності між державами [2]. Наслідком цього стало проведення Конференцію Організації Об'єднаних Націй з дослідження та мирного використання космічного простору, яку було проведено відповідно до резолюцій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (ГА ООН) 2221 (XXI) «Конференція ООН з дослідження та використання космічного простору в мирних цілях» у Відні з 14 по 27 серпня 1968 року [1, с. 4]. На Конференції було представлено більш як 180 доповідей з космічної тематики: використання космічних супутників, розвитку космічного права, медичні та біологічні проблеми космічних досліджень, міжнародне співробітництво тощо.

Другий етап (1968-1979 роки) – становлення міжнародного космічного права характеризується його бурхливим розвитком. Космічна діяльність набуває більш економічного характеру. Створюються міжнародні організації, які свідчать про комерціалізацію космічної діяльності: Угода про Міжнародну організацію супутникового електрозв'язку «Інтелсат» 1971 року, Угода про створення міжнародної системи та Організації космічного зв'язку «Інтерсупутник» 1971 року, яке було переглянуто в 1997 р, Конвенція про Міжнародну організацію морського супутникового зв'язку «Інмарсат» 1976 р, яка була переглянута в 1996 р., Європейське космічне агентство 1975 р. [3, с. 874].

Також, на другий етап припадає проведення Другої Конференції Організації Об'єднаних Націй з дослідження та мирного використання космічного простору (ЮНІСПЕИС-82) Відні з 9 по 21 серпня 1982 року. Основну увагу при підготовці й під час проведення ЮНІСПЕИС-82 було надано розгляду трьох головних питань: оцінка рівня розвитку космічної науки і техніки; практичне використання космічних технологій [1, с. 4-5].

Разом з тим на третьому етапі (1980-1996 роки) приймаються важливі резолюції Генеральної Асамблеї ООН, що містять декларації рекомендаційного характеру, але мають велике морально-політичне значення. На третьому етапі тривала боротьба за запобігання військового використання космосу. У 1981 році СРСР вніс в ООН проект Договору про заборону розміщення в космічному просторі зброї будь-якого роду, а в 1983 році – проект Договору про заборону застосування сили в космічному просторі і з космосу щодо

Землі. Обидва проекти були передані Конференції з роззброєння, але по суті не обговорювалися [3, с. 875].

У 1982 році у Відні відбулася третя Всесвітня конференція ООН з дослідження та використання космічного простору в мирних цілях ЮНІСПЕЙС-III, основним підсумком якої стало розширення Програми ООН по застосуванню космічної техніки. Тема Конференції: «Космос на службі людству в XXI столітті». Участь у Конференції взяли представники 98 країн-членів ООН (у тому числі вперше як незалежна держава Україна була представлена на Конференції представницькою делегацією на чолі з Президентом НАН України Б. Патonom і національною експозицією «Україна в космосі у XXI столітті») [1, с. 5].

Сьогодні можна віднести до новітнього етапу формування космічного права, коли активно ведеться освоєння та регулювання космічного простору.

На кінець 2002 р. космічною діяльністю займається майже третина держав світу. У 2002 р. з космодрому Байконур (Казахстан) російська ракета «Дніпро-1» вивела на орбіту шість космічних апаратів, що належать Італії, Аргентині, США, Німеччині, Великобританії, Саудівській Аравії [4]. Також у Києві відбувся міжнародний симпозіум Україна – ООН з розгляду питань прогресивного розвитку міжнародного космічного права та розбудови національних законодавств [1, с. 7].

Література

1. Всесвітні конференції ООН з космосу і прогресивний розвиток міжнародного космічного права // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2008. – № 4. – С. 4-7.

2. Тимченко Л. Д. Міжнародне право / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К.: Знання, 2012. – 631 с.

3. Вилежганін А. Н. Міжнародне право / А. Н. Вилежганін. – М.: Юрайт, 2012. – 1003 с.

4. Становлення міжнародного космічного права [Електронний ресурс] // Юридичний портал. – 2010. – Режим доступу: http://o-pravovedenii.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=328:stanovlennya-mizhnarodnogo-kosmichnogo-prava&catid=43&Itemid=7.